

Església Parroquial de Sant Martí de Teià

Teià

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Baixada de les Moreres, 7

Coordenades:

Latitud: 41.499779076813
Longitud: 2.319509613202
UTM Est (X): 443204
UTM Nord (Y): 4594463

Classificació

Número de fitxa: 08281 - 30
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval Gòtic Modern Renaixement
Segle: XVI
Autoria de l'element: Antoni Matheu
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL 8-10-2015 (POUM)
En el cas d'efectuar-se obres o reformes tant a l'interior com a l'entorn immediat, caldrà intervenció o control arqueològic, a determinar mitjançant l'informe corresponent del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
Nivell B
(Art. 71 del Text refós de la Llei d'Urbanisme DL 1/2010)
Número inventari Generalitat i altres inventaris: IPA-9091
Accés: Fàcil

Ús actual:	Religiós
Titularitat	Privada
Titular:	Bisbat de Barcelona
Autoria de la fitxa	Àlvar Sáez Puig
Data de registre de la fitxa:	dc., 18/11/2020 - 19:18

Descripció

Edifici d'una sola nau coberta amb volta de creueria amb els nervis destacats per sis claus d'arc. Exteriorment, l'església es troba diferenciada en dos cossos, un corresponent a la nau i l'altre format pel campanar, de planta quadrada, finestres d'arc de mig punt al cos superior i coronat per merlets triangulars, iguals que tots els que envolten l'edifici.

Destaca, a l'exterior, l'estranya composició de la façana principal, amb una porta d'estil renaixentista i un finestral gòtic florit sobre uns murs completament nus i llisos, que mostren la pedra viva.

L'interior presenta diverses capelles laterals, cobertes amb volta nervada, i trifori a la part superior, cobert també per volta nervada i amb baranes decorades per rosasses amb traceria. L'absis és pentagonal. Destaquen les claus de volta esculpides en pedra i l'acabament dels nervis, que descansen sobre mènsules a l'alçada de l'arrencament dels arcs.

La façana està precedida per una escalinata que fa d'accés al portal. Aquest, realitzat amb pedra picada de Montjuïc, és format per un frontó triangular i un entaulament suportat per columnes de capitell corinti i base conformada per un petit plint. Destaca, al damunt del frontó, un relleu en pedra amb la figura de Sant Martí muntat a cavall, tot partint la capa que encara duu posada per donar-li al pobre (figura més petita que té al davant).

Al damunt del portal hi ha un gran finestral neogòtic, concretament d'estil gòtic florit, amb traceries i florons decoratius, que fou afegit en època moderna.

El campanar és de torre quadrada, amb les campanes sobre una estructura de ferro.

Observacions:

La primitiva església de Teià, documentada des del segle X, va ser substituïda a partir de 1574 per un nou temple d'estil tardogòtic. Les obres van ser dirigides pel mestre de cases Antoni Mateu. Consta d'una nau amb capelles laterals i absis poligonal, coberta amb volta de creueria, i un massís campanar de torre al lateral de la façana. El portal és de tipus renaixentista, flanquejat per dues columnes estriades amb capitell corinti, que sostenen un frontó triangular damunt del qual hi ha una imatge de sant Martí, segurament procedent de l'església anterior, on es veu el sant a cavall compartint la capa amb un pobre. El gran finestral neogòtic que presideix la façana va ser afegit l'any 1902.

L'església parroquial de Sant Martí és també coneguda com la Catedral del Maresme per les seves dimensions. Es tracta d'un temple d'estil gòtic-renaixentista construït l'any 1574 pel mestre de cases Antoni Mateu, pel preu de 250 lliures. En el contracte original de l'encàrrec s'hi especificava que havia de ser idèntica al Monestir dels Àngels de Barcelona. La façana principal se situa a llevant, precedida per una escalinata d'accés. La portalada, feta amb pedra picada de Montjuïc, és presidida per un frontó triangular amb la figura de sant Martí muntat a cavall. Al seu damunt hi ha un gran finestral florit d'estil neogòtic, fruit de la reforma efectuada l'any 1902. L'interior consta d'una sola

nau coberta amb volta de creueria amb els nervis destacats per sis claus d'arc esculpides. Als laterals hi ha diverses capelles i, sobre seu, un trifori amb baranes decorades per rosasses amb traceria. L'absis és pentagonal i el campanar, situat a la part anterior, és d'aparença sòbria i planta quadrangular.

Història

La vil·la de "Taliano", que va donar nom a l'església i al terme, surt esmentada l'any 961, i quatre anys més tard (965) s'esmenta l'església de "Taliano", que fou donada a la seu de Barcelona (el 1969 se'n va commemorar el mil·lenari).

L'antiga parròquia surt molt documentada al llarg del temps, i consta que l'església experimentà restauracions després del 1330 i del 1439, fins que fou totalment reedificada a partir del 1574, sota la direcció del mestre de cases Antoni Mateu. De fet, es conserva el contracte dut a terme entre el rector de Sant Martí, Batlle i Síndics de la parròquia amb Antoni Matheu, amb data 31 d'agost del 1574 a Barcelona, on se li demana la restauració d'una petita església tot tenint com a model l'església de les monges de Santa Elisabet de Barcelona, tot i que al final es féu seguint la del convent de la Mare de Déu dels Àngels de Barcelona. El contracte es troba guardat a l'Arxiu del Col·legi de Notaris de Barcelona.

Estèticament, la façana de Sant Martí és un exemple de la barreja de l'art gòtic tardà i els inicis del Renaixement. Sobre el portal es conserva un relleu de sant Martí que sembla que es devia aprofitar de l'edifici anterior, i que ha estat datat els segles XII-XIII.

Durant l'any 1902 fou restaurada la façana lateral que confronta amb la plaça, s'estucà l'interior de la nau, s'hi construïren les baranes de les tribunes i s'obrí el gran finestral de la façana principal.

Al seu interior conserva un retaule, que presideix l'altar major, amb unes pintures interessants del començament del segle XVII, obra de Lluís Gaudín.

El 1986 el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya subvencionà la restauració de l'edifici.

Bibliografia

<http://invarquit.cultura.gencat.cat/Cerca/FitxaGeneral?index=15&consulta=MSUxK3RlacOgJTirLTEl&codi=9091>

https://ca.wikipedia.org/wiki/Llista_de_monuments_de_Tei%C3%A0

<https://www.catalunymedieval.es/esglesia-parroquial-de-sant-marti-teia-maresme/>

<https://www.poblesdecatalunya.cat/element.php?e=2186>

<http://www.santmartideteia.com/>

<https://pagines.uab.cat/recercaixa.artenperill/content/tei%C3%A0-esgl%C3%A9sia-parroquial-de-sant-mart%C3%AD>

<http://www.teia.cat/el-poble/que-pots-veure>

Deu i Martí, Joan (1982) Sant Martí de Teià. IV Centenari (1574-1974).

Ferrer, Cristòfol (1979), Notes històriques i tradicionals de la vila de Teià.

Madurell i Marimón, Josep Maria (1970), L'art antic al Maresme. Del final del gòtic al barroc salomònic. Notes documentals.

Pla d'Ordenació Urbanística Municipal. Ajuntament de Teià. 8 d'octubre de 2015.

